

Lausuntopyyntö HE YO- ja AMK-lain muuttamiseksi

1. Lausunnonantaja:

Vastaajien määrä: 1

Lausunnonantajan nimi (organisaatio)	Lausunnon lähettäjä (henkilö)	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry	Satu Henttonen	0405249199	satu.henttonen@yhl.fi

Lausunnonantaja

2. Tampere3

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

3. Mitä hyötyjä yhdistymisellä saavutettaisiin? Liittykö yhdistymiseen uhkia?

Vastaajien määrä: 1

- Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry. pitää ehdotusta kannatettavana. Ehdotuksen hyötyinä näemme, että suurempi korkeakoulukokonaisuus voi pitkällä tähtäimellä olla rakentava ja mahdollistaa opetuksen ja tutkimuksen paremman koordinaation sekä yhteiskunnallisen ulottuvuuden hyödyntämisen Pirkanmaan alueella. Muutos on tehtävä hallitusti ja suunnitelmallisesti, jotta uhat ja haitat minimoituvat. Monitieteellisyys paranee koulutuksessa ja tutkimuksessa ja yhdistyminen tasoittanee jollakin aikataululla humanistis-yhteiskuntatieteellisten ja teknillisten koulutusalojen voimakasta sukupuolittuneisuutta luomalla uudenlaista opiskelukulttuuria ainakin Tampereen uuteen yliopistoon

4. Pidätkö ehdotusta siirtymän toteuttamistavasta (voimaanpanolaki) kannatettavana?

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	1	0	1	2

5. Muutosehdotukseenne voimaanpanolain säännöksiin ja perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Yliopistolain asiantuntijat ovat antaneet lausuntoja, joissa he ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että nykyisten säätiöyliopistojen hallintomalli on kehitetty Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston tarpeisiin. Tampereen uusi yliopisto tulee olemaan suurempi ja monitieteellisempi ja tämä asia tulisi näkyä myös hallintomallissa.
Tampereen uuden yliopiston ensimmäisen hallituksen valinta täytyy tehdä tavalla, joka takaa yliopistolain itsehallinnon vaatiman edustuksellisuuden. Emme kannata esitettyä hallituksen itsetäydennystä.
Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt keskeisenä, että valta hallituksen valinnasta tosiasiallisesti säilyy yliopistoyhteisöllä myös säätiöyliopistoissa. Monijäsenisen hallintoelimen pitää valita hallitus. Nyt esitetään järjestelyä, joka siirtää vahvasti ja lainvastaisesti valinnan yliopistoyhteisön ulkopuolella.
Hallituksen jäsenten toimikaudet ja niiden pituus kuuluvat monijäsenisen hallintoelimen päätettäväksi.
Lakiesityksen perusteluissa on ilmaistu epäselvästi hallituksen jäsenten toimikaudet, joten niitä koskevat kohdat on poistettava. Katsomme, että toimikausista ei ole syytä säätää poikkeusmenettelyä. Monijäseninen hallintoelin voi päättää toimikausille erilaisia pituuksia niin halutessaan.
Voimaanpanolaissa ei esitetä monijäsenisen toimielimen valinnan aikataulutusta. Esitämme, että monijäseninen toimielin pitäisi valita viimeistään huhtikuun 2018 loppuun mennessä. On varmistettava uuden yliopiston päätöksentekokyky, perustuslain ja yliopistolain mukainen yliopistoyhteisön osallistuminen päätöksentekoon sekä hallittu siirtymävaihe.

6. Opetusyhteistyö

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

7. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Opetusyhteistyön laajentaminen voi olla kustannustehokasta. Uudistus voi parantaa osaltaan poikkitieteellisuuden lisääntymistä, jos opintokokonaisuuksia voidaan nykyistä helpommin hankkia muualta. Laadusta on huolehdittava ja parhaat osaajat on rekrytoitava kouluttamaan. Yliopistossa opetus perustuu tutkimukseen ja tätä yhteyttä ei saa horjuttaa.

Muutoksen henkilöstövaikutukset on selvitettävä, erityisesti ns. pienillä aloilla. Kustannussäästöt eivät saa vaarantaa opetuksen laatua. Opintojen saavutettavuudesta on huolehdittava siten, että opiskelijoilla on tosiasialliset mahdollisuudet hyödyntää opetusyhteistyötä. Opiskelijoiden oikeusturva on otettava huomioon. Opiskelijan on ennen opintojen aloittamista tiedettävä, mistä tutkinto koostuu ja missä korkeakoulussa tai millä paikkakunnalla opintoja suoritetaan.

8. Muutosehdotukseenne opetusyhteistyötä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

9. Koulutuksen siirto

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

10. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen 7 b §:ssä Koulutuksen siirrot annetaan kolmen vuoden oikeus opintojen siirtoon. Kaikkiin koulutusala- ja opintoalasiirtoihin on saatava yhdenmukaiset siirtymäajat. Opiskelijoille on jätävä aikaa järjestellä asiansa.

Opiskelijoiden oikeusturvaa ei saa loukata tämänkään muutoksen osalta. Henkilöstövaikutukset on selvitettävä ja siirtojen yhteydessä on noudatettava yhteistoimintalain säädöksiä ja yhteistoiminta on hoidettava asiallisesti.

11. Muutosehdotukseenne koulutuksen siirtoa koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Kolmen vuoden siirtymäaika on kohtuullinen, mutta voidaan muotoilla myös ”vähintään kolmen vuoden siirtymäaika”.

12. Ammattikorkeakoulujen hallintokieli

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

13. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Ammattikorkeakoulujen hallintokielen säädöksen muuttaminen muotoon, että jokaisella on oikeus omassa asiassaan käyttää suomea tai ruotsia yhdenvertaistaa ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden aseman perustuslain hengen ja kirjaimen mukaisesti samalle tasolle yliopiston opiskelijoiden kanssa.

14. Muutosehdotukseen ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

15. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta

Vastaajien määrä: 1

- HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET

Lakimuutosten henkilöstövaikutukset tulee arvioida ja lähtökohtana on pidettävä, että henkilöstön työsuhteen ehdot eivät heikkene. Henkilöstöä koskevat periaateohjelmat ja strategiat tulee huolehtia ajan tasalle. Tasa-arvon tila tulee selvittää, ja henkilöstöpoliittinen tasa-arvo-ohjelma voidaan sisällyttää esim. henkilöstöstrategiaan.

Lain perusteluissa sanotaan sivulla 37 Vaikutukset sukupuolten väliseen tasa-arvoon -kappaleessa muistutetaan yliopistojen velvollisuudesta laatia tasa-arvolain mukainen tasa-arvosuunnitelma. Yliopistot ovat laatineet erittäin hyvin toiminnallisia tasa-arvosuunnitelmia. Henkilöstöpoliittisten tasa-arvolinjausten kirjaaminen henkilöstöstrategioihin on ollut huomattavasti ohuempaa puhumattakaan yliopistojen halusta käsitellä samapalkkaisuuskysymyksiä tai palkkauksellista tasa-arvoa. Myöskään palkkatilastoja ei aina käsitellä tasa-arvotyöryhmissä. Esitämme kirjausta: Yliopisto huolehtii myös henkilöstöpoliittisesta tasa-arvosuunnittelusta, johon tasa-arvolaki velvoittaa työnantajan.

SIIRTYMÄAJAN SÄÄNNÖKSET

Sikäli kun henkilöstön siirtymisestä Tampereen uuteen yliopistoon laaditaan siirtymäajan säännöksiä, esitämme henkilöstön irtisanomissuojaa esim. kahdeksi vuodeksi. Toimintakulttuuri muuttuu ja fuusioyliopistojen toimintojen yhdistäminen vievät aikaa. Liiton (YHL ry) suorittaman kyselyn perusteella kahdeksan vuotta ei ole riittänyt häivyttämään yhdistymisen jälkiä toiminnassa, palkkojen harmonisoinnissa tai muissa henkilöstöä koskevassa asioiden hoidossa Turussa, Itä-Suomessa tai Aalto-yliopistossa. Asian valmisteluun on syytä kytkeä kaikki henkilöstöryhmät. Edustuksellinen osallistaminen on usein toimivinta. Esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston fuusioitumisen jälkeen seurasi vuosien yt-kierre, jonka yhteydessä on lyhytnäköisesti irtisanottu henkilöstöä. Irtisanomissuoja turvaa myös opiskelijoiden oikeutta ennakoitavuuteen tarjolla olevassa opetuksessa ja tutkimushankkeiden tulevaisuutta.

ELÄKKEET

Laki yliopistolain voimaannpanosta 559/2009 säätö henkilöstön eläketurvasta 11 §:ään. Sen mukaan ”Niihin uusien yliopistojen palveluksessa oleviin henkilöihin, jotka ovat syntyneet ennen tammikuun 1 päivää 1980, sovelletaan valtion eläkelakia (1295/2006). Muihin uusien yliopistojen palveluksessa oleviin henkilöihin sovelletaan työntekijän eläkelakia (395/2006).” Siirrykö tämä oikeus Tampereen uuteen yliopistoon eli katsotaanko tämä samaksi yliopistoksi? Eläkkeisiin liittyvät kysymykset on selvitettävä myös yliopistojen henkilöstön osalta.